

Språket i upphandlingsannonsern eller anbudsfrågan

I språklagen finns bland annat bestämmelser om tvåspråkiga statliga myndigheters och tvåspråkiga kommuners skyldighet att informera på båda nationalspråken. Dessa bestämmelser gäller information som riktas till allmänheten.

Enligt lagen om offentlig upphandling riktas anbudsförfarandet dock till företag och sammanslutningar, inte till en på förhand odefinierad allmänhet, som huvudsakligen består av privatpersoner. Därför kan enligt justitieministeriets uppfattning språklagens bestämmelser om myndigheternas information till allmänheten inte direkt tillämpas på anbudsförfarandet vid offentlig upphandling.

Lagen om offentlig upphandling innehåller inte heller bestämmelser om språket i upphandlingsannonsern eller anbudsfrågan. I förarbetena till lagen konstateras dock att anbudsfrågan kan avfattas på finska eller svenska eller något annat av Europeiska unionens officiella språk (RP 50/2006 rd, s. 90). Enligt justitieministeriets uppfattning har den upphandlande enheten i ljuset av bestämmelserna i språklagen och i lagen om offentlig upphandling således i princip möjlighet att besluta om det eller de språk som anbudsfrågan eller anbudsannonsern avfattas på.

Enligt 35 § i språklagen skall det allmänna i enlighet med grundlagen tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhälleliga behov enligt lika grunder. Myndigheterna skall i sin verksamhet även främja användningen av båda nationalspråken. Dessutom skall den upphandlande enheten enligt lagen om offentlig upphandling behandla deltagarna i upphandlingsförfarandet på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt.

De språkliga rättigheterna enligt språklagen förstås närmast som privatpersoners rättigheter. Enligt 11 § i språklagen har juridiska personer, som i det här fallet de företag som deltar i anbudsförfarandet, i tillämpliga delar dock samma rätt som privatpersoner att använda sitt eget språk.

Därför kan förfarandet att upphandlingsannonserna vid tvåspråkiga statliga myndigheter eller i tvåspråkiga kommuner i regel avfattas endast på myndighetens eller kommunens majoritetsspråk och endast publiceras i en tidning som utkommer på majoritetens språk, inte enligt justitieministeriets uppfattning anses förenligt med språklagens mål.

Myndigheten skall således överväga på vilka språk upphandlingsannonserna och anbudsfrågningarna skall publiceras med beaktande av ovan nämnda bestämmelser i språklagen. För att garantera till exempel små privatföretag eller enskilda näringsidkare likvärdiga möjligheter att delta kan det vara av väsentlig betydelse att upphandlingsannonsern eller anbudsfrågan publiceras på båda nationalspråken.

Språket i anbudet

I anbudsfrågan skall enligt 41 § i lagen om offentlig upphandling meddelas det eller de språk som anbudet skall avfattas på. Den upphandlande enheten har således i princip rätt att också besluta på vilka språk anbud tas emot. Då en tvåspråkig statlig myndighet eller en tvåspråkig kommun meddelar vilka språk anbudet skall avfattas på, skall dock beaktas den finskspråkiga och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att delta i anbudsförfarandet.

Betydelsen av föremålet för upphandlingen (25 § i språklagen)

Justitieministeriet fäster speciell uppmärksamhet vid betydelsen av föremålet för upphandlingen för att medborgarnas språkliga rättigheter skall tillgodoses också i resultatet av upphandlingen.

Om en offentlig förvaltningsuppgift uppdras åt en enskild skall myndigheten enligt 25 § i språklagen försäkra sig om att servicen fungerar på samma sätt som om myndigheten själv skötte servicen. Servicenivån får inte sjunka för att uppgiften sköts av en enskild. När en tvåspråkig myndighet konkurransutsätter sina tjänster skall därför vid upphandlingsförfarandet säkerställas att resultatet av upphandlingen, den av en privat serviceproducent köpta tjänsten, inom staten och i tvåspråkiga kommuner fungerar på både finska och svenska.

Att tjänsterna fungerar på de båda nationalspråken skall således säkerställas redan i samband med anbudsörförfarandet. Detta innebär att service på båda språken i anbudsörförfrågan eller upphandlingsannonsen tydligt anges som yrkesmässig kvalifikation eller övrigt krav gällande kandidaterna eller anbudsgivarna enligt 41 § 1 mom. 6 punkten i upphandlingslagen. Service på nationalspråken kan således inte enbart utgöra jämförelsegrund eller kvalitetskriterium för anbudet. En anbudsgivare skall enligt 46 § i lagen om offentlig upphandling kunna visa att den tjänst som erbjuds kan tillhandahållas på nationalspråken enligt de krav som ställts i anbudsörförfrågan.

Det är också möjligt att konkurransutsätta finsk- och svenskspråkiga tjänster separat. Om servicen behövs även på andra språk, kan också dessa konkurransutsättas separat. Det är möjligt att ställa service på andra språk än nationalspråken som jämförelsegrund för ett anbud.

När anbudsörförfrågningar eller upphandlingsannonser avfattas vid anbudsörförfaranden som gäller tjänster, skall enligt justitieministeriets uppfattning säkerställas att annonserna avfattas på båda nationalspråken och publiceras i såväl en finskspråkig som en svenskspråkig tidning.